

SPIS TREŚCI

Wstęp	17
O Autorach	23
Podziękowania	25

CZĘŚĆ I

DANE MAKROEKONOMICZNE	27
------------------------------------	----

ROZDZIAŁ 1

MIERZENIE DOCHODU NARODOWEGO	29
---	----

1.1. Dochód narodowy i wydatki	30
1.2. Pomiar produktu krajowego brutto	32
1.3. Składniki PKB	36
Konsumpcja	37
Inwestycje	37
Wydatki państwa	37
Eksport netto	38
1.4. Realny PKB a nominalny PKB	40
Deflator PKB	42
1.5. Produkt krajowy brutto a dobrobyt	44
Podsumowanie	48

ROZDZIAŁ 2

MIERZENIE KOSZTÓW UTRZYMANIA	52
---	----

2.1. Wskaźnik cen konsumenta	53
Jak oblicza się wskaźnik cen konsumenta?	53

Problemy związane z mierzeniem kosztów utrzymania	56
Wskaźnik cen konsumenta, zharmonizowany wskaźnik cen konsumenta i wskaźnik cen detalicznych	59
Deflator PKB a wskaźnik cen konsumenta	61
2.2. Korygowanie zmiennych ekonomicznych o efekty inflacji	63
Kwoty pieniądza pochodzące z różnych okresów	63
Indeksacja	65
Realne i nominalne stopy procentowe	66
Podsumowanie	68

CZĘŚĆ II

GOSPODARKA REALNA W DŁUGIM OKRESIE	73
---	-----------

ROZDZIAŁ 3

PRODUKCJA I WZROST	75
---------------------------------	-----------

3.1. Wzrost gospodarczy na świecie	76
3.2. Znaczenie produktywności i czynniki, które wpływają na produktywność	79
Dlaczego produktywność jest aż tak ważna?	80
Od czego zależy produktywność?	81
3.3. Wzrost gospodarczy a polityka państwa	86
O ważności oszczędności i inwestycji	86
Malejące przychody i efekt doganiania	88
Inwestycje zagraniczne	90
Oświata	91
Prawa własności i stabilność polityczna	92
Wolny handel	94
Badania i prace rozwojowe	95
Wzrost liczby ludności	96
Podsumowanie	99

ROZDZIAŁ 4

OSZCZĘDNOŚCI, INWESTYCJE I SYSTEM FINANSOWY	104
--	------------

4.1. Instytucje finansowe w gospodarce	105
Rynki finansowe	105

Instytucje pośrednictwa finansowego	108
Wnioski	112
4.2. Oszczędności i inwestycje w systemie rachunkowości społecznej	112
Kilka ważnych tożsamości	113
Czym dokładnie są oszczędności i inwestycje?	115
4.3. Rynek funduszy pożyczkowych	116
Popyt i podaż funduszy pożyczkowych	117
Podsumowanie	125

ROZDZIAŁ 5

PODSTAWOWE NARZĘDZIA FINANSÓW

5.1. Wartość zaktualizowana: mierzenie zmian wartości pieniądza, następujących wraz z upływem czasu	130
5.2. Zarządzanie ryzykiem	133
Niechęć do ryzyka	133
Rynki ubezpieczeń	135
Dywersyfikacja ryzyka indywidualnego	136
Odwrotna zależność między ryzykiem i zyskiem z inwestycji ...	138
5.3. Wycena aktywów	139
Analiza fundamentalna	140
Hipoteza efektywnych rynków	141
Nieracjonalność rynków	143
Podsumowanie	145

ROZDZIAŁ 6

BEZROBOCIE

6.1. Definicja bezrobocia	150
Co to jest bezrobocie?	150
W jaki sposób mierzymy bezrobocie?	152
Jak długo bezrobotni pozostają bez pracy?	158
Dlaczego w gospodarce zawsze są jacyś bezrobotni?	160
6.2. Poszukiwanie pracy	161
Dlaczego pewien poziom bezrobocia frykcyjnego jest nieunikniony?	161
Polityka państwa i poszukiwanie pracy	162
Ubezpieczenie od bezrobocia	163
6.3. Ustawy o płacach minimalnych	165

6.4. Związki zawodowe i negocjacje zbiorowe	167
Ekonomia związków zawodowych	167
Czy związki zawodowe są dobre, czy złe dla gospodarki?	169
6.5. Teoria płac efektywnościowych	170
Zdrowie pracowników	171
Rotacja kadr	171
Wysiłek wkładany w pracę	172
Jakość pracowników	172
Podsumowanie	175

CZĘŚĆ III

PIENIĄDZ I CENY W DŁUGIM OKRESIE	181
---	-----

ROZDZIAŁ 7

SYSTEM PIENIĘŻNY	183
-------------------------	-----

7.1. Znaczenie pieniądza	185
Funkcje pieniądza	185
Rodzaje pieniądza	186
Pieniądz w gospodarce	187
7.2. Rola banków centralnych	190
7.3. Europejski Bank Centralny i system euro	192
7.4. Bank Anglii	194
7.5. System Rezerwy Federalnej	195
7.6. Banki a podaż pieniądza	195
System rezerwy bankowej równej 100%	196
Tworzenie pieniądza przez system bankowy oparty na rezerwie częściowej	197
Mnożnik kreacji pieniądza	199
Narzędzia, za pomocą których bank centralny kontroluje podaż pieniądza	200
Problemy utrudniające kontrolowanie podaży pieniądza	204
Podsumowanie	207

ROZDZIAŁ 8

PIENIĄDZ, WZROST I INFLACJA	213
------------------------------------	-----

8.1. Klasyczna teoria inflacji	214
Poziom cen i wartość pieniądza	215

Podaż pieniądza, popyt na pieniądz oraz stan równowagi na rynku pieniądza	216
Skutki zwiększenia podaży pieniądza	218
Proces dostosowawczy	219
Klasyczna dychotomia i neutralność pieniądza	220
Szybkość obiegu pieniądza i równanie ilościowe	222
Podatek inflacyjny	226
Efekt Fishera	227
8.2. Koszty inflacji	229
Spadek siły nabywczej? Złudzenie inflacyjne	230
Koszt zdzieranych żelówek	230
Koszty zmienianych jadalospisów	232
Zmieniające się ceny względne i nieefektywna alokacja zasobów	233
Zmiany wielkości zobowiązań podatkowych, spowodowane inflacją	233
Zamieszanie i niewygoda	235
Dodatkowy koszt nieoczekiwanej inflacji: arbitralna redystrybucja dochodów	236
Cena lodów czekoladowych	237
Podsumowanie	239

CZĘŚĆ IV

MAKROEKONOMIA GOSPODARKI OTWARTEJ

245

ROZDZIAŁ 9

MAKROEKONOMIA GOSPODARKI OTWARTEJ: PODSTAWOWE POJĘCIA

247

9.1. Międzynarodowe przepływy dóbr i kapitału	248
Przepływ dóbr i usług: eksport, import i eksport netto	248
Przepływ zasobów finansowych: odpływy kapitałowe netto	251
Równość eksportu netto i odpływów kapitałowych netto	253
Oszczędności i inwestycje oraz ich związek z przepływami między- narodowymi	254
Wnioski	255
9.2. Ceny w transakcjach międzynarodowych: realne i nominalne kursy walutowe	259
Nominalne kursy walutowe	260
Realne kursy walutowe	261

9.3. Teoria parytetu siły nabywczej: pierwsza teoria kursu walutowego	263
Podstawowa logika parytetu siły nabywczej	264
Wnioski z teorii parytetu siły nabywczej	264
Ograniczenia teorii parytetu siły nabywczej	268
Podsumowanie	270

ROZDZIAŁ 10

MAKROEKONOMICZNA TEORIA GOSPODARKI OTWARTEJ

10.1. Podaż i popyt na rynku funduszy pożyczkowych i rynku walutowym	276
Rynek funduszy pożyczkowych	276
Rynek walutowy	279
10.2. Stan równowagi w gospodarce otwartej	282
Odływ kapitału netto: łącznik między oboma rynkami	282
Jednoczesna równowaga dwóch rynków	284
10.3. Wpływ działań państwa i innych zdarzeń na gospodarkę otwartą	286
Deficyt budżetowy państwa	286
Polityka handlowa	289
Niestabilność polityczna i ucieczka kapitału	292
Podsumowanie	295

CZĘŚĆ V

KRÓTKOOKRESOWE FLUKTUACJE W GOSPODARCE

ROZDZIAŁ 11

ZAGREGOWANY POPYT I ZAGREGOWANA PODAŻ

11.1. Trzy podstawowe fakty dotyczące wahań koniunktury	302
Fakt 1. Wahania aktywności gospodarczej są nieregularne i trudne do przewidzenia	302
Fakt 2. Większość zmiennych makroekonomicznych waha się w podobny sposób	303
Fakt 3. Kiedy spada produkcja, wzrasta bezrobocie	303
11.2. Wyjaśnienie krótkookresowych wahań w gospodarce	304
Czym krótki okres różni się od długiego okresu?	304
Podstawowy model fluktuacji gospodarczych	305

11.3. Krzywa zagregowanego popytu	307
Dlaczego krzywa zagregowanego popytu ma nachylenie ujemne?	308
Dlaczego krzywa zagregowanego popytu może się przesunąć? ...	309
11.4. Krzywa zagregowanej podaży	312
Dlaczego krzywa zagregowanej podaży jest w długim okresie pionowa?	313
Przyczyny przesunięć długookresowej krzywej zagregowanej podaży	314
Nowy sposób przedstawienia wzrostu gospodarczego i inflacji ...	316
Dlaczego krótkookresowa krzywa zagregowanej podaży jest nachylona dodatnio?	318
Powody przesunięć krótkookresowej krzywej zagregowanej podaży	321
11.5. Dwie przyczyny wahań gospodarczych	323
Skutki zmian zagregowanego popytu	324
Skutki zmian zagregowanej podaży	329
Podsumowanie	333

ROZDZIAŁ 12

WPŁYW POLITYKI PIENIĘŻNEJ I POLITYKI BUDŻETOWEJ NA ZAGREGOWANY POPYT

339

12.1. Jak polityka pieniężna wpływa na zagregowany popyt?	340
Teoria preferencji płynności	341
Ujemne nachylenie krzywej zagregowanego popytu	346
Zmiany podaży pieniądza	347
Rola stóp procentowych	349
12.2. Jak polityka budżetowa wpływa na zagregowany popyt?	352
Zmiany wielkości wydatków państwa na zakup dóbr i usług ...	352
Efekt mnożnikowy	353
Wzór mnożnika wydatków	354
Inne zastosowania efektu mnożnikowego	356
Efekt wypierania	356
Zmiany podatków	358
12.3. Polityka gospodarcza jako narzędzie stabilizowania gospodarki ...	360
Argumenty za aktywną polityką stabilizacyjną	360
Argumenty przeciwko aktywnej polityce stabilizacyjnej	362
Automatyczne stabilizatory	363
Podsumowanie	365

ROZDZIAŁ 13	
WYBÓR MIĘDZY INFLACJĄ A BEZROBOCIEM W KRÓTKIM OKRESIE	
	371
13.1. Krzywa Phillipsa	372
Pochodzenie krzywej Phillipsa	372
Zagregowany popyt i zagregowana podaż a krzywa Phillipsa . . .	373
13.2. Przesunięcia krzywej Phillipsa i rola oczekiwań	376
Długookresowa krzywa Phillipsa	376
Wpływ oczekiwań inflacyjnych na krótkookresową krzywą Phillipsa	379
Odwrotna zależność między inflacją a bezrobociem	383
13.3. Długookresowa krzywa Phillipsa jako argument za niezależnością banku centralnego	384
13.4. Przesunięcia krzywej Phillipsa: rola szoków podaźowych	388
13.5. Koszty spowalniania inflacji	391
Stopa poświęcenia	392
Racjonalne oczekiwania i możliwość dezinflacji bez kosztów . . .	394
Dezinflacja za rządów Margaret Thatcher	395
13.6. Polityka celu inflacyjnego	396
Polityka pieniężna w Wielkiej Brytanii: od zarządzania podażą pieniądza do polityki celu inflacyjnego	397
Ustalanie celów polityki pieniężnej	399
Podsumowanie	403

CZĘŚĆ VI	
EUROPEJSKA UNIA GOSPODARCZA I WALUTOWA	
	409

ROZDZIAŁ 14	
WSPÓLNY OBSZAR WALUTOWY I EUROPEJSKA UNIA GOSPODARCZA I WALUTOWA	
	411

14.1. Euro	412
Jednolity Rynek Europejski i euro	413
14.2. Korzyści i koszty wspólnej waluty	416
Korzyści z przyjęcia wspólnej waluty	416
Koszty wspólnej waluty	418

14.3. Teoria optymalnych obszarów walutowych	422
Okoliczności, które sprzyjają zmniejszeniu kosztów przyjęcia wspólnej waluty	422
Okoliczności, które sprzyjają zwiększeniu korzyści z przyjęcia wspólnej waluty	426
14.4. Czy Europa jest optymalnym obszarem walutowym?	429
Integracja handlowa	429
Giętkość płac realnych	431
Mobilność siły roboczej	433
Mobilność kapitału finansowego	433
Symetryczne szoki popytowe	434
Czy zatem Europa jest optymalnym obszarem walutowym?	436
14.5. Polityka fiskalna a wspólne obszary walutowe	437
Federalizm fiskalny	437
Krajowe polityki fiskalne w unii walutowej i problem gapowicza	438
Podsumowanie	442

CZĘŚĆ VII

ZAKOŃCZENIE 447

ROZDZIAŁ 15

PIĘĆ DEBAT O POLITYCE MAKROEKONOMICZNEJ 449

15.1. Czy należy stabilizować gospodarkę za pomocą polityki pieniężnej i polityki budżetowej?	449
Argumenty zwolenników stabilizowania gospodarki	450
Argumenty przeciwników stabilizowania gospodarki	451
15.2. Podporządkowana stałym regułom czy uznaniowa polityka pieniężna?	452
Argumenty za stałymi regułami polityki pieniężnej	453
Argumenty przeciwko stałym regułom polityki pieniężnej	455
15.3. Czy państwo ma dbać o równowagę budżetu?	456
Argumenty za równowagą budżetu państwa	457
Argumenty przeciwko równowadze budżetu państwa	458
15.4. Czy należy zreformować system podatkowy tak, aby sprzyjał oszczędzaniu?	460
Argumenty za reformą systemu podatkowego, mającą zachęcić do oszczędzania	461

Argumenty przeciwko reformie systemu podatkowego, mającej za- chęcić do oszczędzania	463
Czy Wielka Brytania powinna się przyłączyć do Europejskiej Unii Gospodarczej i Walutowej?	465
Argumenty za przyłączeniem się Wielkiej Brytanii do EMU ...	465
Argumenty przeciwko przyłączeniu się Wielkiej Brytanii do EMU	467
Podsumowanie	468
Słownik	475
Indeks	485